

Luonnos hallituksen esitykseksi vetymarkkinalaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Johdanto

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi vetymarkkinalaki. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi maakaasumarkkinalakia. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki kaasunsiirtoverkonhaltijan eriyttämisestä, jolla kumottaisiin nykyinen maakaasun siirtoverkonhaltijan eriyttämisestä annettu laki, uusi energiantoimitussopimusten vertailuvälineestä annettava laki, jolla kumottaisiin nykyinen sähkötoimitussopimusten vertailuvälineestä annettu laki, uusi energiamarkkinoiden valvonnasta annettava laki, jolla kumottaisiin nykyinen sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annettu laki, sekä uusi energiaverkkomaksulaki, jolla kumottaisiin nykyinen sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annettu laki. Esityksessä ehdotetaan lisäksi yksittäisiä muutoksia kymmeneen muuhun lakiin.

Esityksen päätavoitteena on tehdä vuonna 2024 annettujen Euroopan unionin kaasumarkkinadirektiivin ja -asetuksen edellyttämät muutokset kansalliseen lainsäädäntöön. Kaasumarkkinadirektiivillä ja -asetuksella annettiin ensimmäistä kertaa EU-säätelyä koskien vetymarkkinoita, sekä tehtiin muutoksia maakaasumarkkinoiden säätelyyn. Lisäksi ehdotukseen sisältyy energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annettuun asetukseen vuonna 2024 tehtyjen muutosten toimeenpanon edellyttämiä säädösehdotuksia.

Esitykseen sisältyvät lait on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi tilassa. Vetyverkkojen säätelyn täyttä käyttöönottoa koskevia säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin vasta 1.1.2033 alkaen.

Tausta

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti 17.2.2025 työryhmän valmistelemaan EU:n uuden kaasumarkkinalainsäädännön täytäntöönpanoa.

Työryhmän tehtävänä oli valmistella ehdotus EU:n kaasumarkkinapaketin täytäntöönpanoon liittyväksi lainsäädännöksi. Työryhmän tuli työssään erityisesti tarkastella syntymässä olevia vetymarkkinoita ja sen ominaispiirteet huomioivaa säätelyä pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman ja valtioneuvoston vetyä koskevan periaatepäätöksen tavoitteiden pohjalta. Työryhmä huomioi työssään myös laajemman eurooppalaisen vetymarkkinan kehityksen painottaen Suomen kansantalouden etua ja Suomen vetytalouden kehittymistä.

Työryhmän tuli laatia ehdotuksensa hallituksen esityksen muotoon.

Tavoitteet

Sääntelyn keskeisenä tavoitteena on luoda Suomeen vetymarkkinaa koskeva lainsäädäntö ja panna samalla täytäntöön EU:n vetymarkkinasääntelyn velvoitteet painottaen Suomen kansantalouden etua ja Suomen vetytalouden kehittymistä.

Esitetyn vetymarkkinalain tavoitteena olisi varmistaa edellytykset tehokkaasti, varmasti ja ympäristön kannalta kestävästi toimiville kansallisille, alueellisille ja eurooppalaisille vetymarkkinoille siten, että hyvä vedyn toimitusvarmuus ja hinnaltaan kilpailukykyisen ja riittävän hyvälaatuisen vedyn saanti voidaan turvata. Sääntelyllä pyritään varmistamaan, että vetymarkkinoiden toiminta perustuu avoimiin ja ennakoitaviin sääntöihin, jotka tukevat kilpailua ja tehokkuutta. Lisäksi esitetyn vetymarkkinalain tavoitteena olisi tukea energijärjestelmän hiilestä irtautumista. Tämä toteutuisi edistämällä yhteenliitetyn vetyjärjestelmän asteittaista perustamista.

Maakaasumarkkinalakiin esitettyjen muutosten tarkoituksena on selkeyttää sääntelyä, välttää päällekkäisyyttä EU-asetusten kanssa sekä varmistaa maakaasumarkkinalain ajantasaisuus.

Lisäksi hallituksen esityksen tavoitteena on panna kansallisesti toimeen energian tukumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 1227/2011 (jäljempänä REMIT-asetus) päivitettyt seuraamussäännökset.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet -->> Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/13206/2023.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.tem(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Työ- ja elinkeinoministeriö, PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/13206/2023. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla

(valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus TEM038:00/2023). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausuntoaika päättyy 8.7.2026.

Ruotsinkieliset lakiluonnokset lisätään lausuntopalveluun käännöksen valmistuttua.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat:

Erityisasiantuntija Katariina Särkänne, puh. 029 504 7440, (poissa 1.6.–30.6.)

Neuvotteleva virkamies Maria Kekki, puh. 029 504 7108

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi(at)gov.fi.

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM038:00/2023> - Hallituksen esityksen valmistelusivu valtioneuvoston hankesivuilla / Projektsida för förberedning av regeringens proposition

Liitteet:

[Luonnos_HE vetymarkkina- ja kaasumarkkinatyöryhmän raportti.pdf](#)

Jakelu:

Ahvenanmaan maakunnan hallitus
Energiateollisuus ry
Energiavirasto
Finanssivalvonta

Finavia Oyj
Finnair Oyj
Gasgrid Finland Oy
Gasum Oy
Helen Oy
Hydden Oy
Kemianteollisuus ry
Kilpailu- ja kuluttajavirasto KKV
Kuluttaja-asiamies
Liikenne- ja viestintäministeriö
Markkinaoikeus
Metsäteollisuus ry
Neste Oyj
Nivala-Haapajärven seutukunnan kehittämissyhtiö Nihak Oy
Oikeusministeriö
Oikeusrekisterikeskus
Ren-Gas Oy
Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
Suomen Kaasuyhdistys ry
Suomen Satamat ry
Suomen Varustamot ry
Suomen Vetyklusteri ry
Teknologian tutkimuskeskus VTT
Teknologiateollisuus ry
Ulkoministeriö
Valtiovarainministeriö
Ympäristöministeriö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Huttunen Riku
Työ- ja elinkeinoministeriö

Särkänne Katariina
Työ- ja elinkeinoministeriö